

Stenogrammid

XIII Riigikogu, Riigikogu erakorraline istungjärk

Teisipäev, 30.08.2016, 12:00

Toimetatud

12:00 Istungi rakendamine

1. 12:02 Vabariigi Presidendi valimine. Teine hääletusvoor

12:00 Istungi rakendamine

13:57 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! (Juhataja ootab, kuni lärm saalis vaibub.) Aitäh! Tere päevast! Jätkame Vabariigi Presidendi ettepanekul kokkukutsutud erakorralise istungjärgu tööd. Ka täna on võimalik üle anda eelnõusid ja arupärimisi. Jüri Adamsil on selleks soovi. Palun, Jüri Adams!

13:57 Jüri Adams

Härra istungi juhataja! Ma teen kuue Vabaerakonna fraktsiooni liikme nimel algatuse täiendada haldusreformi seaduse § 9. Kehtiva seaduse tekstis ei ole antud piisavalt võimalusi Setumaa valdade ühinemiseks ja see puudus oleks vaja kõrvaldada. Ajaloolistel põhjustel oleks mõistlik anda sellele Eesti erilisele piirkonnale võimalus jätkata sellise ühinemisskeemi järgi, nagu nad ise õigeks ja vajalikuks peavad.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Olen vastu võtnud ühe eelnõu ning me tegeleme sellega edasi meie kodu- ja töökorra seaduse alusel. Nüüd teeme palun kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Kohal on 99 Riigikogu liiget, puudub 2.

1. 12:02 Vabariigi Presidendi valimine. Teine hääletusvoor

13:57 Esimees Eiki Nestor

Head Riigikogu liikmed! Erakorralise istungjärgu töö ajagraafiku kehtestasime eile istungjärgu alguses. Jätkame nüüd Vabariigi Presidendi valimise teise vooruga. Vabariigi Presidendi valimise seaduse järgi on täna hääletamiseks aega üks tund, nagu eilegi. Kui teises voorus Vabariigi Presidenti ei valita, siis jätkame täna kell 16 kolmanda hääletusvooruga. Hääletamise ning hääletamis- ja valimistulemuste kindlakstegemise korra tutvustamiseks on sõna Vabariigi Valimiskomisjoni esimehel Meelis Eerikul. Palun! Meelis Eerik, vabandust! Riigikogu, palun kuulame valimiskomisjoni esimeest! Aitäh!

13:57 Vabariigi Valimiskomisjoni esimees Meelis Eerik

Härra esimees! Austatud Riigikogu! Tahan teile kõigepealt teatavaks teha tund aega tagasi toimunud Vabariigi Valimiskomisjoni koosolekul vastuvõetud otsused. Vabariigi Valimiskomisjon registreeris presidendikandidaatideks Riigikogu teises hääletusvoorus (loen ette esitamise järjekorras) Siim Kallase, Allar Jõksi ja Mailis Repsi. Hääletamissedelile on nimetatud kandidaatide nimed seaduse kohaselt kantud tähestikulises järjestuses.

Eile tutvustasin ma teile hääletamise ja hääletamistulemuse kindlakstegemise korda. Võib-olla ma palju

ei liialda, kui ütlen, et täna on see kord täpselt samasugune. Aga eile oli eile, täna on täna, nii et ma räägin hääletamise korrast uuesti. Hääletamiseks on aega üks tund. Valimiskomisjon annab Riigikogu liikmele hääletamissedeli koos ümbrikuga. Sedel antakse isikut tõendava dokumendi alusel allkirja vastu, nagu seadus ette näeb. Hääletamine on salajane. Riigikogu liige täidab sedeli hääletamiskabiinis, märkides risti lahtrisse selle kandidaadi nime juures, kelle poolt ta hääletab. Pärast sedeli täitmist tuleb sedel panna ümbrikusse ja anda see valimiskomisjoni liikmele, kes paneb ümbrikule pitsatijäljendi. Siis laseb valija ümbriku valimiskasti. Hääletamine toimub samas kohas kus eilegi. Pärast hääletamist loetakse hääled kokku siinsamas saalis, ja te teate, et kui vaja, siis tehakse seda mitu korda. Ka teises voorus tunnistatakse kandidaat valituks, kui tema poolt hääletab Riigikogu koosseisu kahekolmandikuline enamus, st vähemalt 68 Riigikogu liiget. Tänan!

13:57 Esimees Eiki Nestor

Kas Riigikogu liikmetel on küsimusi hääletamise ning hääletamis- ja valimistulemuste kindlakstegemise korra kohta? On. Mark Soosaar, palun!

13:57 Mark Soosaar

Aitäh! Lugupeetud juhataja! Lugupeetud valimiskomisjoni esimees! Kuidas teie hindate seda olukorda, kus mõned meie hulgast kasutavad ülesvõtteaparaate, et oma hääletamistulemust jäädvustada ja seda internetis levitada? Kas see on kooskõlas põhiseadusega, mis ütleb, et hääletamine on salajane?

13:57 Vabariigi Valimiskomisjoni esimees Meelis Eerik

Suur tänu küsimuse eest! Vabariigi Valimiskomisjon sai täna hommikul samasisulise pöördumise ja tänahommikul koosolekul kujundas Vabariigi Valimiskomisjon selles küsimuses ka seisukoha. Ma loen teile selle seisukoha ette: "Põhiseaduse § 79 lõige 4 sätestab, et Vabariigi President valitakse salajasel hääletusel. Vabariigi Valimiskomisjoni kui hääletamise korraldaja kohustus on tagada tingimused salajaseks hääletamiseks. Hääletamise kord Vabariigi Presidendi valimisel on sätestatud Vabariigi Presidendi valimise seaduse §-s 9. Seadusega sätestatud tingimused salajaseks hääletamiseks on Vabariigi Valimiskomisjon praegu toimuvatel valimistel loonud: valija hääletab anonüümse hääletamissedeliga ning hääletamissedel täidetakse hääletamiskabiinis. Vabariigi Valimiskomisjon kontrollib Vabariigi Presidendi valimisel hääletamiskeskonda, välja arvatud hääletamissedeli täitmise hetke kabiinis. Iga valija hääletab hääletamiskabiinis ise. Vabariigi Valimiskomisjon ei kontrolli valija käitumist hääletamishetkel, sest valija tegevuse jälgimine hääletamiskabiinis läheks omakorda vastuollu valimise salajasuse põhimõttega. Salajasuse põhimõtte rakendamine on ka hääletaja ülesanne. Riigikogu liige lähtub hääletamisel vaba mandaadi põhimõttest ja oma südametunnistusest. Vabariigi Valimiskomisjon on seisukohal, et igasugused kokkulepped oma võimaliku valiku tõendamiseks pärast hääletamist ei saa olla hääletajale siduvad. Vastuolu salajasuse põhimõttega võib tekkida oma valikut kolmandatele isikutele avalikustades, kuna see võib seada surve alla teised hääletajad, kellelt võidakse oodata sedasama. Vabariigi Presidendi valimise seaduse alusel on võimalik esitada protest, kui hääletamise korda on rikutud. Protesti läbivaatamisel lähtub Vabariigi Valimiskomisjon konkreetsetest faktilistest asjaoludest. Vabariigi Valimiskomisjon kutsub hääletajaid üles järgima põhiseaduses ja Vabariigi Presidendi valimise seaduses sätestatud hääletamise salajasuse põhimõtet." Aitäh!

13:57 Esimees Eiki Nestor

Kas on veel küsimusi? Peeter Ernits, palun!

13:57 Peeter Ernits

Lugupeetud juhataja! Hea ettekandja! Kas fraktsiooni juhtkond saab rahvasaadikut sundida sedelit pildistama?

13:57 Vabariigi Valimiskomisjoni esimees Meelis Eerik

Aitäh küsimuse eest! Ei saa.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Rohkem küsimusi ei ole. Austatud Riigikogu, ma palun Riigikogu esimehena, et ärge pildistage ennast valimiskabiinis, ja ongi kõik korras. Aga nüüd palun valimiskomisjonil kontrollida valimiskasti ja sulgeda see turvaploommidega! (Valimiskomisjon kontrollib valimiskasti ja sulgeb selle.)

Austatud Riigikogu! Hääletamiseks on aega üks tund. Hääletamise lõppemisest annan märku helisignaaliga, mille järel palun kõigil Riigikogu liikmetel koguneda istungisaali. See toimub kell 13.12. Kuulutan välja hääletamise Vabariigi Presidendi valimisel.

V a h e a e g

13:57 Esimees Eiki Nestor

Lugupeetud Riigikogu! Kuulutan hääletamise Vabariigi Presidendi valimise teises hääletusvoorus lõppenuks. Palun tuua valimiskast saali! Kõigepealt palun kontrollida valimiskasti ja seda, ega turvaplommid valimiskastil ei ole rikutud. (Valimiskomisjon kontrollib valimiskasti.) Tänan! Kas Riigikogu liikmetel on proteste hääletamise korra rikkumise kohta? Ei ole. Palun valimiskomisjoni liikmetel asuda hääli lugema! (Valimiskomisjon loeb hääli.) Austatud Riigikogu, tähelepanu! Palun Vabariigi Valimiskomisjonil lugeda hääled ka avalikult! Palun, komisjoni aseesimees Airi Mikli!

13:57 Vabariigi Valimiskomisjoni aseesimees Airi Mikli

Austatud Riigikogu! Ma kontrollin siin teie ees avalikult, kas esialgne hääletamistulemus on õige. See tähendab, et ma loen kandidaatide nimed ette selles järjekorras, nagu need on sedelile kantud, ja nimetan kandidaatide poolt antud hääled.

Allar Jõks: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21. (Aplaus.)

Siim Kallas: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45. (Aplaus.)

Mailis Reps: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32. (Aplaus.)

Üks sedel on selline, kus ei ole märgitud risti mitte ühtegi lahtrisse.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Palun vormistada hääletamistulemuse protokoll! Austatud Riigikogu, meie istungi see osa ei ole veel lõppenud, oleme rahulikud. Palun, Meelis Eerik!

13:57 Vabariigi Valimiskomisjoni esimees Meelis Eerik

Härra esimees! Loen ette Vabariigi Valimiskomisjoni protokollil hääletamistulemuse kohta Vabariigi Presidendi valimise teises hääletusvoorus Riigikogus.

Vabariigi Valimiskomisjon tegi häälte lugemisel kindlaks järgmised arvud. Esiteks, valijate nimekirja kantud Riigikogu liikmete arv – 101. Teiseks, hääletamissedeli saanud Riigikogu liikmete arv – 99.

Kolmandaks, hääletamisest osavõtnud Riigikogu liikmete arv – 99. Neljandaks, kehtetute hääletamissedelite arv – 0. Viierendaks, ristiga märgistamata hääletamissedelite arv – 1. Kuuendaks, Vabariigi Presidendi kandidaatidele antud häälte arv: Allar Jõks – 21, Siim Kallas – 45, Mailis Reps – 32. Protokoll on koostatud 30. augustil 2016 kell 13.35. Alla on kirjutanud Meelis Eerik, Vabariigi Valimiskomisjoni esimees.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Kas Riigikogu liikmetel on proteste hääletamistulemuse kindlakstegemise korra rikkumise kohta? Ei ole. Palun siis vormistada valimiskomisjoni otsus valimistulemuse kohta! Praegu on üheminutiline vaheaeg selle otsuse vormistamiseks.

V a h e a e g

13:57 Esimees Eiki Nestor

Palun Meelis Eerikul valimiskomisjoni esimehena tulemus teatavaks teha!

13:57 Vabariigi Valimiskomisjoni esimees Meelis Eerik

Suur tänu! Vabariigi Valimiskomisjoni otsus nr 10, 30. august 2016. Vabariigi Presidendi valimise tulemuse kindlakstegemine Riigikogus toimunud teises hääletusvoorus. Vabariigi Presidendi valimise seaduse § 13 lõike 2 alusel ning juhindudes § 18 lõigetest 2 ja 3 ja § 19 lõikest 1, Vabariigi Valimiskomisjon otsustab: 1) kuna ükski kandidaat ei saanud Riigikogu koosseisu kahekolmandikulist häälteenamust, mitte tunnistada valituks ühtegi kandidaati; 2) korraldada 30. augustil 2016 Riigikogus Vabariigi Presidendi valimise kolmas hääletusvoor; 3) kanda kolmandaks hääletusvooruks hääletamissedelile Siim Kallase ja Mailis Repsi nimi. Alla on kirjutanud Meelis Eerik, Vabariigi Valimiskomisjoni esimees.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Austatud Riigikogu! Erakorraline istungjärg jätkub täna, 30. augustil kell 16 täiskogu istungisaalis, kus toimub Vabariigi Presidendi valimise kolmas hääletusvoor.

Istungi lõpp kell 13.39.